

ΙΣΤΟΡΙΑ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2015

Τετάρτη, 20 Μαΐου 2015
Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΙΣΤΟΡΙΑ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

ΘΕΜΑ Α1

Να δώσετε το περιεχόμενο των παρακάτω όρων:

- α) Συμβούλιο Ασφαλείας ΟΗΕ
- β) Χάτι Χουμαγιούν
- γ) Ανατολικό Ζήτημα

Μονάδες 15

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- α) σελ. 141: «Τα βασικά όργανα του ΟΗΕ...να αδρανοποιηθεί ο ΟΗΕ»
- β) σελ. 40: «Ο σουλτάνος εξέδωσε στις 18 Φεβρουαρίου 1856...υπό την προστασία της Βρετανίας»
- γ) σελ.38: «Ανατολικό ζήτημα ονομάζεται...οι Ρώσοι»

ΘΕΜΑ Α2

Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν, γράφοντας στο τετράδιό σας τη λέξη Σωστό ή Λάθος δίπλα στο γράμμα που αντιστοιχεί στην κάθε πρόταση:

- α) Η Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα (ΕΟΚ) ιδρύθηκε με τη Συνθήκη της Ρώμης (1957).
- β) Η διεθνής οικονομική κρίση του 1929 είχε ως συνέπεια τη χρεοκοπία της Ελλάδας (1932).
- γ) Η προσπάθεια επίλυσης του Κυπριακού μέσω του Σχεδίου Ανάν κατέληξε σε επιτυχία.
- δ) Στις αρχές του 1956, ο Χρυσόστοφ εξήγγειλε την πολιτική της διαφάνειας, η οποία θα συνέβαλλε στην οικονομική ανασύνταξη της ΕΣΣΔ.
- ε) Η επανάσταση της 3ης Σεπτεμβρίου 1843 οδήγησε στην παραχώρηση του πρώτου Συντάγματος του Ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους.

Μονάδες 10

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

- α) Σωστό, β) Σωστό, γ) Λάθος, δ) Λάθος, ε) Σωστό

ΘΕΜΑ Β1

Η καταστροφή της Χίου και ο αντίκτυπός της στον υπόλοιπο κόσμο.

Μονάδες 12

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Σελ. 26-27: «Την επανάσταση στερέωσαν και οι καταστροφές...κύμα φιλελληνισμού σε όλο τον κόσμο»

ΘΕΜΑ Β2

α) Ποιες ρυθμίσεις περιλάμβανε η συνθήκη του Βουκουρεστίου (28 Ιουλίου/10 Αυγούστου 1913); (μονάδες 5)

β) Ποια ζητήματα παρέμειναν σε εκκρεμότητα μετά την υπογραφή της παραπάνω συνθήκης και ποια από αυτά ρύθμισε το Πρωτόκολλο της Φλωρεντίας (4/17 Δεκεμβρίου 1913); (μονάδες 8)

Μονάδες 13

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α) σελ. 73: «Η ομώνυμη Συνθήκη Ειρήνης...προβλήματα στις ελληνορουμανικές σχέσεις». [Μπορεί να θεωρηθεί προαιρετική η αναφορά στα προνόμια των Βλάχων Ηπείρου και Μακεδονίας]

β) σελ.81: «Η Συνθήκη Του Βουκουρεστίου άφησε ανοικτά...να αναγνωρίσει την ελληνική κυριαρχία».

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ**ΘΕΜΑ Γ1**

Αντλώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να αναφερθείτε:

α) στην κατάσταση της Ελλάδας των αρχών της δεκαετίας του 1830 (μονάδες 10) και β) στις πρώτες προσπάθειες συγκρότησης του ελληνικού κράτους από τον Όθωνα (μονάδες 15).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Η κατάσταση στην Ελλάδα κατά την περίοδο της Αντιβασιλείας του Όθωνα (1833-1835)

Όταν λοιπόν στις 25 Ιανουαρίου/6 Φεβρουαρίου 1833 φθάνει ο Όθων στην Ελλάδα, συνοδευόμενος από τα τρία μέλη της αντιβασιλείας, τον Armansperg, Maurer

και τον Heideck, βρίσκει τη χώρα σε πλήρη αναρχία. [...] Η οικονομική κατάσταση ήταν από κάθε άποψη αξιοθρήνητη. Αλλά και γενικά η ταμειακή κατάσταση του κράτους ήταν χαώδης. Έπρεπε να πληρωθούν οι καθυστερημένοι από το 1827 μισθοί των υπαλλήλων, που ως το τέλος του 1832 υπολογίζονταν σε 23.437.413 φοίνικες. Έπρεπε ν' αποζημιωθούν τα ναυτικά νησιά Ύδρα, Σπέτσες και Ψαρά, για να κινηθεί το εμπόριο. Οι αποζημιώσεις αυτές υπολογίζονταν σε 5 εκατ. φράγκα. Επίσης έπρεπε να εξοφληθούν οι αποζημιώσεις των αγωνιστών, που τις είχε αναγνωρίσει η συνέλευση της Τροιζήνας και που ανέβαιναν σε 9.300.000 φρ. Επίσης έπρεπε να καταβληθούν στην Τουρκία αποζημίωση 13.333.333 φρ. για την παραχώρηση της επαρχίας Λαμίας στα όρια του ελληνικού κράτους. Επίσης έπρεπε να εξοφληθούν και μερικές άλλες μικροπιστώσεις. Εκτός από όλες αυτές τις απαιτήσεις, το ελληνικό κράτος έπρεπε ευθύς μετά την εγκατάσταση της αντιβασιλείας ν' αντιμετωπίσει τις τακτικές δαπάνες της κρατικής μηχανής, της πληρωμής των τόκων του δανείου των 60 εκατ., που υπολογίζονταν σε 3.351.950 φρ., και της υπηρεσίας του χρεωλυσίου που υπολογίζονταν σε 670.390 φρ.

Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985, Θεσσαλονίκη: ΒΑΝΙΑΣ, 2004 κβ, σσ. 210-211.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Η αντιβασιλεία απασχολήθηκε με την εσωτερική οργάνωση του κράτους, η οποία καταστρώθηκε και νομοθετήθηκε κατά το πρότυπο του διοικητικού οργανισμού και μηχανισμού που λειτουργούσε τότε στη Βαυαρία και στα άλλα μεσαία ή μικρά γερμανικά κράτη κατ' επίδραση του γαλλικού συγκεντρωτικού διοικητικού συστήματος του 1790 (το νέο ελληνικό διοικητικό σύστημα, κατά βάση, εξακολουθεί να υφίσταται ως σήμερα). Διατήρησε τα 7 υπουργεία που προϋπήρχαν (εξωτερικών, δικαιοσύνης, εσωτερικών, εκκλησιαστικών και εκπαίδευσης, οικονομικών, στρατιωτικών, ναυτικών) και πρόσθεσε ως παράρτημα του υπουργείου εσωτερικών το δημοσιονομικόν γραφείον, που ήταν απαραίτητο για την επίλυση των καυτών εποικιστικών προβλημάτων της χώρας. [...] Οργανώνει τη δικαιοσύνη και συντάσσει κώδικες. Επίσης προβαίνει στη συστηματική οργάνωση της χώρας ιδρύοντας το Ανώτατον Λογιστήριον, τα κεντρικά και επαρχιακά ταμεία και το Εθνικόν Νομισματοκοπείον. Στην οργανωτική αυτή εργασία πρωταρχικός είναι ο ρόλος του Maurer. Στις 27 Σεπτεμβρίου/9 Οκτωβρίου 1833 ιδρύεται το Ελεγκτικόν Συνέδριον με πρόεδρο τον Γάλλο οικονομολόγο Arthémond de Regny, ο οποίος εργάστηκε με ακαταπόνητο ζήλο για την οργάνωση των οικονομικών του κράτους.

Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985, Θεσσαλονίκη: ΒΑΝΙΑΣ, 2004 κβ, σσ. 218-219.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α) **Σχολικό βιβλίο σελ. 34** «Το ελληνικό κράτος υπήρξε προϊόν του σκληρού πολέμου που διεξήγαγαν οι Έλληνες εναντίον των Οθωμανών Τούρκων ... των συνταγματικών και κοινοβουλευτικών θεσμών». «Ο αλυτρωτισμός δέσποζε στον πολιτικό βίο ... ήταν δε προϊόν της οργάνωσης του δημόσιου βίου της». (Οι υποψήφιοι

μπορούν να αναφέρουν και το απόσπασμα από σελίδα 34 «Το εθνικό όραμα της Μεγάλης Ιδέας ... οι θιασώτες του αλυτρωτισμού»)

Η Ελλάδα του 1830 ήταν μια χώρα 750.000 κατοίκων, με κατεστραμμένες τις παραγωγικές της υποδομές από τον δεκαετή πόλεμο που είχε προηγηθεί. Ο εμπορικός στόλος των τριών ναυτικών νησιών, της Ύδρας, των Σπετσών και των Ψαρών, είχε υποστεί σοβαρότατες ζημιές. **Στο πρώτο παράθεμα προστίθεται σχετικά ότι τα τρία αυτά νησιά έπρεπε να εισπράξουν αποζημιώσεις ύψους περίπου 5 εκατομμυρίων φράγκων, ώστε να διευκολυνθεί η διεξαγωγή του εμπορίου.** Οι περισσότεροι ελαιώνες είχαν καταστραφεί και τα εγγειοβελτιωτικά έργα είχαν παραμεληθεί, με συνέπεια οι χείμαρροι να παρασέρνουν τα εύφορα εδάφη. Οι συγκοινωνίες εκτελούνταν με δυσκολία, αφού είχαν αφανιστεί τα υποζύγια και είχαν καταστραφεί πολλές γέφυρες. **Συμπληρωματικά, επίσης, αναφέρεται ότι η χώρα βαρυνόταν από σημαντικές οφειλές.** Συγκεκριμένα, οφείλονταν στους υπαλλήλους του δημοσίου μισθοί από το 1827, ποσό το οποίο ανερχόταν σε 23.437.413 φοίνικες, οι αγωνιστές της επανάστασης δικαιούνταν με βάση απόφασης της συνέλευσης της Τροιζήνας αποζημίωση ύψους 9.300.000 φράγκων, η Τουρκία απαιτούσε αποζημίωση 13.333.333 φράγκα για την ενσωμάτωση της Λαμίας στα όρια του ελληνικού κράτους, ενώ παράλληλα οφείλονταν και άλλα μικρότερα ποσά. Εκτός από αυτές τις παλαιότερες οφειλές, η ελληνική οικονομία επιβαρύνθηκε αμέσως μετά την άφιξη της αντιβασιλείας του Όθωνα με τις τακτικές δαπάνες για την περαιτέρω λειτουργία του κράτους αλλά και την εξυπηρέτηση ενός δανείου ύψους 60.000.000, το οποίο απαιτούσε την καταβολή 3.351.950 φράγκων, ως τόκων, και 670.370 φράγκων ως εξυπηρέτηση του χρεολυσίου.

β) Σχολικό βιβλίο σελ. 34 «Ο Όθων έφερε μαζί του από τη Βαυαρία ... δεν επέτρεπαν στη χώρα να αναπτυχθεί» σε συνδυασμό με τα στοιχεία του δεύτερου παραθέματος.

Ο Όθων έφερε μαζί του από τη Βαυαρία και τις άλλες γερμανικές χώρες πλήθος συμβούλων, επιστημόνων και καλλιτεχνών, για να οικοδομήσει τη νέα χώρα σύμφωνα με τα πρότυπα της εποχής, αλλά και του κλασικισμού που δέσποζε στις προτιμήσεις. **Στο δεύτερο παράθεμα προστίθεται ότι η εσωτερική οργάνωση του κράτους διαμορφώθηκε στα πρότυπα μηχανισμών που λειτουργούσαν στη Βαυαρία ή σε άλλα μεσαία και μικρά γερμανικά κράτη.** **Συμπληρώνεται, παράλληλα, ότι εφαρμόστηκε το γαλλικό συγκεντρωτικό πρότυπο διοίκησης του 1790, διαμορφώνοντας ένα διοικητικό σύστημα το οποίο ισχύει σε μεγάλο βαθμό ως της σύγχρονη εποχή.** Επίσης, από το παλαιότερο διοικητικό σύστημα της χώρας διατηρήθηκαν τα επτά υπάρχοντα υπουργεία (εξωτερικών, δικαιοσύνης, εσωτερικών, εκκλησιαστικών και εκπαίδευσης, οικονομικών, στρατιωτικών και ναυτικών), προστέθηκε όμως στο υπουργείο εσωτερικών το «δημοσιονομικόν γραφείον» με αποστολή την εξεύρεση λύσεων στο εποικιστικό πρόβλημα που αντιμετώπιζε η χώρα.

Η νομοθεσία, η διοίκηση, η δημόσια εκπαίδευση, οι δημόσιες υπηρεσίες, η πολεοδομία της νέας πρωτεύουσας και τα μνημειακά κτίριά της μαρτυρούν αξιόλογο επιτελείο νομομαθών, οικονομολόγων, στρατιωτικών, αρχιτεκτόνων και

καλλιτεχνών. Σε ορισμένους τομείς, κυρίως στη διοίκηση, πέτυχαν στο έργο τους. Στον τομέα της δικαιοσύνης, σύμφωνα με το δεύτερο απόσπασμα, συντάχθηκαν κώδικες. Σε άλλους τομείς, ιδίως στην οικονομία και στην ασφάλεια, δε φάνηκαν ανάλογα αποτελέσματα. Σχετικά με τον τομέα της οικονομίας, συμπληρώνεται, επίσης, ότι ιδρύθηκαν το Ανώτατο Λογιστήριο, κεντρικά και επαρχιακά ταμεία και το Εθνικό Νομισματοκοπείο, έργα στα οποία πρωτοστάτησε ο Maurer. Ταυτόχρονα, τον Οκτώβριο του 1833 ιδρύθηκε το Ελεγκτικό Συνέδριο με πρόεδρο τον Γάλλο οικονομολόγο Arthémond de Regny, ο οποίος προσέφερε σημαντικό έργο στον τομέα της κρατικής οικονομικής οργάνωσης. Σύμφωνα με τις ιστορικές μας γνώσεις, όμως, τα παραπάνω μέτρα δεν μπορούσαν να αποδώσουν λόγω σημαντικών προβλημάτων τα οποία δεν επέτρεπαν στη χώρα να αναπτυχθεί. Τα προβλήματα αυτά ήταν η ανεπάρκεια των διαθέσιμων κεφαλαίων, η αδυναμία της χώρας να διανείμει τις εθνικές γαίες στους αγρότες, επειδή αυτές ήταν υποθηκευμένες για την εξυπηρέτηση των τοκοχρεολυσίων των εθνικών δανείων που είχαν συναφθεί κατά τον Αγώνα, η επιπολάζουσα ληστεία, την οποία συντηρούσαν η αλυτρωτική πολιτική και οι άτακτοι του Αγώνα από τους αλύτρωτους ιστορικούς τόπους που είχαν παραμείνει στην Ελλάδα, ο αναλφαβητισμός και η δεισιδαιμονία. Ελλάδα, ο αναλφαβητισμός και η δεισιδαιμονία.

ΘΕΜΑ Δ1

Αξιοποιώντας στοιχεία από τα κείμενα που σας δίνονται και με βάση τις ιστορικές σας γνώσεις, να παρουσιάσετε και να ερμηνεύσετε τη διαφωνία Κωνσταντίνου-Βενιζέλου ως προς τη συμμετοχή της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο:

- α) κατά την κήρυξη του (μονάδες 12) και
 β) μετά τις προτάσεις της αγγλικής κυβέρνησης, το Φεβρουάριο του 1915 (μονάδες 13).

Μονάδες 25

ΚΕΙΜΕΝΟ Α

Ο Βενιζέλος είχε έντονους συναισθηματικούς δεσμούς με τη Βρετανία και τη Γαλλία, οι οποίες, μαζί με τη Ρωσία, σχημάτιζαν τις Δυνάμεις της Αντάντ. Όχι μόνο θεωρούσε ότι θα είναι οι νικήτριες Δυνάμεις, αλλά και ότι θα ευνοούσαν περισσότερο την επίτευξη και των υπόλοιπων εδαφικών προσδοκιών της χώρας. Ο Κωνσταντίνος, αντίθετα, επίτιμος στρατάρχης του γερμανικού στρατού και παντρεμένος με την αδελφή του Κάιζερ της Γερμανίας Γουλιέλμου Β', έτρεφε μεγαλύτερο σεβασμό προς τις στρατιωτικές ικανότητες των Κεντρικών Δυνάμεων, της Γερμανίας και της Αυστροουγγαρίας. [...]

Τον Ιανουάριο του 1915 ο Γκρέι πρότεινε να παραχωρήσει η Ελλάδα στη Βουλγαρία τις νεοαποκτηθείσες περιοχές της Καβάλας, της Δράμας και των Σερρών, με αντάλλαγμα αφενός τη Βόρειο Ήπειρο και αφετέρου την ακόμα πιο ελκυστική –αν και αόριστη– υπόσχεση «σημαντικών εδαφικών παραχωρήσεων στις ακτές της

Μικράς Ασίας», η οποία με τον μεγάλο ελληνικό πληθυσμό της, συνιστούσε σημαντικό στόχο των αλυτρωτικών φιλοδοξιών.

Richard Clogg, Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770-2000, Αθήνα: Κάτοπτρο, 20032, σσ. 109-111.

ΚΕΙΜΕΝΟ Β

Ο Βενιζέλος κατέβαλε τότε όλες τις προσπάθειες να προσανατολίσει τον βασιλιά Κωνσταντίνο και το Γενικό Επιτελείο (οι αρχηγοί του Βίκτωρ Δούσμανης και Ιωάννης Μεταξάς προβάλλουν αντιρρήσεις) προς την Entente και να φέρει την Ελλάδα στο πλευρό της. Πιστεύει πραγματικά ότι ο πόλεμος θα τελειώσει με την νίκη της Entente και ότι η Ελλάδα πρέπει να επωφεληθεί απ' αυτή την ευκαιρία, για να πραγματοποιήσει τις εθνικές της διεκδικήσεις, αλλά οι στρατιωτικές νίκες των Γερμανών και Αυστριακών σε όλα τα μέτωπα, η αποτυχία της Entente στα Δαρδανέλλια έχουν κάνει εφεκτικούς¹ πολλούς Έλληνες και προ πάντων τη βασιλική οικογένεια. Αυτοί πιστεύουν κιόλας στη γερμανική νίκη.

Απόστολος Ε. Βακαλόπουλος, Νέα Ελληνική Ιστορία 1204-1985, Θεσσαλονίκη: ΒΑΝΙΑΣ, 2004 κβ, σσ. 352-353.

ΚΕΙΜΕΝΟ Γ

Τα πράγματα έγιναν ακόμα πιο περίπλοκα όταν τον Φεβρουάριο του 1915, οι Σύμμαχοι της Αντάντ επιχείρησαν την ατυχή εκστρατεία των Δαρδανελλίων. Ο Βενιζέλος ανυπομονούσε να συμμετάσχει [...] Ο βασιλιάς, ενώ στην αρχή είχε συμφωνήσει με την ελληνική συμμετοχή, άλλαξε γνώμη επηρεασμένος από την παραίτηση του αρχηγού του ελληνικού Γενικού Επιτελείου, συνταγματάρχη Ιωάννη Μεταξά, μελλοντικού στρατιωτικού δικτάτορα, ο οποίος φοβόταν ότι η Βουλγαρία θα επωφελείτο από οποιαδήποτε ελληνική ανάμειξη.

Richard Clogg, Συνοπτική Ιστορία της Ελλάδας 1770-2000, Αθήνα: Κάτοπτρο, 20032, σ. 111.

* Όλα τα κείμενα αποδόθηκαν σε μονοτονικό· διατηρήθηκε όμως η ορθογραφία τους.

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

α) **Σχολικό βιβλίο, σελ.82 και αξιοποίηση των πηγών**

Η έκρηξη του Α' Παγκοσμίου πολέμου (1914-1918) προκαλεί εσωτερική πολιτική αναταραχή στην Ελλάδα που εκφράζεται με τη διαφωνία του βασιλιά Κωνσταντίνου και του πρωθυπουργού Ελευθερίου Βενιζέλου ως προς τη συμμετοχή της χώρας μας σ' αυτόν.

Κατά την κήρυξη του πολέμου στον αυστροσερβικό πόλεμο η ελληνική κυβέρνηση έκρινε ότι η Ελλάδα θα έσπευδε να βοηθήσει τη Σερβία μόνο στην περίπτωση κατά την οποία τη χώρα αυτή προσέβαλλε στρατιωτικά η Βουλγαρία. Η γενίκευση όμως του ευρωπαϊκού πολέμου αχρήστευσε τον γνώμονα αυτόν της ελληνικής πολιτικής. Ο Βενιζέλος έκρινε πως η νέα κατάσταση επέβαλλε στην

Ελλάδα να διατελεί σε επιφυλακή, εν αναμονή προτάσεων από την Τριπλή Συνεννόηση για την έξοδό της από την ουδετερότητα, στο πλευρό της Αγγλίας και της Γαλλίας, δηλαδή των δυνάμεων τις οποίες θεωρούσε ότι θα υπερίσχυαν στον πόλεμο. Εξάλλου, με τις χώρες αυτές την Ελλάδα συνέδεε και η πίστη στις φιλελεύθερες δημοκρατικές αρχές. **Συμπληρωματικά στο κείμενο Α ο ιστορικός Richard Clogg ερμηνεύοντας την στάση του Βενιζέλου υποστηρίζει** ότι λόγω των έντονων συναισθηματικών δεσμών Ελλάδας, Βρετανίας και Γαλλίας, των παραδοσιακών δηλαδή δυτικών συμμάχων της Αντάντ (μαζί με τη Ρωσία), η Ελλάδα έπρεπε να λάβει μέρος στον πόλεμο στο πλευρό τους. Κατά την άποψή του, η Αντάντ όχι μόνο θα κέρδιζε αλλά θα ευνοούνταν και οι εδαφικές επιδιώξεις της Ελλάδας. **Επιπρόσθετα, και στο κείμενο Β αναφέρεται** η προσπάθεια του Βενιζέλου να πείσει και τον βασιλιά και τους αρχηγούς Βίκτωρα Δούσμανη και Ιωάννη Μεταξά του Γενικού Επιτελείου να ακολουθήσει η Ελλάδα την Αντάντ. Επαναλαμβάνεται δε, η πίστη του Βενιζέλου για τη νίκη των δυτικών δυνάμεων.

Αντιθέτως, ο υπουργός Εξωτερικών Γεώργιος Στρέιτ, ο βασιλιάς Κωνσταντίνος και το Γενικό Επιτελείο έκριναν ότι η Ελλάδα θα έπρεπε να τηρήσει «διαρκή ουδετερότητα», κατά τον Στρέιτ, επειδή θεωρούσαν ότι η ουδετερότητα ήταν απαραίτητη στη χώρα, ύστερα από την πρόσφατη πολεμική περιπέτεια και την εδαφική επέκτασή της. **Όπως αναφέρεται στο κείμενο Α που παρατίθεται,** ο βασιλιάς Κωνσταντίνος λαμβάνει θέση υπέρ της ουδετερότητας λόγω των στενών σχέσεων του με της Κεντρικές Αυτοκρατορίες (Γερμανία και Αυστροουγγαρία) και της εκτίμησης του στις στρατιωτικές τους ικανότητες, καθώς ήταν ο ίδιος Επίτιμος Στρατάρχης του γερμανικού στρατού και παντρεμένος με την αδελφή του γερμανού Κάιζερ Γουλιέλμου Β'.

Κατά συνέπεια, εξαιτίας της διαφωνίας στους κόλπους της πολιτικής ηγεσίας της χώρας ξέσπασε πολιτική κρίση, η οποία εκδηλώθηκε την 25η Αυγούστου 1914 με την υποβολή παραίτησης της κυβέρνησης από τον Βενιζέλο, η οποία όμως δεν έγινε δεκτή από τον Κωνσταντίνο.

β) Σχολικό βιβλίο, σελ.82 και αξιοποίηση των πηγών

Οι συνθήκες για τη συμμετοχή ή όχι της Ελλάδας στον Α' Παγκόσμιο έγιναν πιο δύσκολες τον Φεβρουάριο του 1915, όταν η αγγλική κυβέρνηση, εν όψει της επιχείρησης κατά των Στενών που προετοίμαζε, πρότεινε στην Ελλάδα να συμμετάσχει στην επιχείρηση με αντάλλαγμα «σπουδαίες» εδαφικές παραχωρήσεις στα παράλια της Μικράς Ασίας. **Πράγματι, η πληροφορία επιβεβαιώνεται στο κείμενο Α** στο οποίο αναφέρεται η πρόταση προς την Ελλάδα για παραχώρηση των περιοχών της Δράμας, Καβάλας και των Σερρών στους Βούλγαρους με αντάλλαγμα τη Βόρεια Ήπειρο και τις «σημαντικές εδαφικές παραχωρήσεις στις ακτές της Μικράς Ασίας». Το τελευταίο αντάλλαγμα αποτελούσε βασική επιδίωξη της αλυτρωτικής ελληνικής εξωτερικής πολιτικής του Βενιζέλου. Η προσφορά ήταν άκρως δελεαστική για την ελληνική κυβέρνηση. Αποτελούσε συνάμα η αγγλική πρόταση προειδοποίηση ότι η Αγγλία δε θα ανεχόταν την Ελλάδα ουδέτερη από τη στιγμή που θα έθετε σε εφαρμογή την επιχείρηση για την εκπόρθηση των Στενών.

Ο Βενιζέλος εγκατέλειψε τότε και τους τελευταίους δισταγμούς του για την έξοδο της Ελλάδας από την ουδετερότητα και πρότεινε τη συμμετοχή της στην επιχείρηση των δυνάμεων της Συνεννόησης στην Καλλίπολη. Ο Κωνσταντίνος δεν αποδέχτηκε την πρόταση του πρωθυπουργού και ο Βενιζέλος ήταν αναγκασμένος να παραιτηθεί. **Συμπληρωματικά στο κείμενο Γ ο ιστορικός αναφέρει ότι ενώ ο Βενιζέλος ανυπομονούσε για τη συμμετοχή στη μάχη της Καλλίπολης και ενώ ο βασιλιάς είχε αρχικά συναινέσει, επηρεάστηκε τελικά από την παραίτηση του συνταγματάρχη Ιωάννη Μεταξά, ο οποίος φοβόταν την αντίδραση της Βουλγαρίας στην οποιαδήποτε ελληνική συμμετοχή στον Α' Παγκόσμιο. Παράλληλα, στο κείμενο Β δίνεται μια ακόμη ερμηνεία της βασιλικής στάσης, καθώς οι στρατιωτικές νίκες των Γερμανών και των Αυστριακών και η αποτυχία των Δυτικών στα Στενά οδήγησαν το Στέμμα αλλά και αρκετούς Έλληνες στην αντίληψη περί νίκης των Κεντρικών Δυνάμεων.**

Έτσι, η παραίτηση της κυβέρνησης, τον Φεβρουάριο του 1915, εγκαινίασε μια μακρά περίοδο πολιτικής και συνταγματικής ανωμαλίας και περιπετειών της χώρας, εξέθεσε δε την Ελλάδα σε σοβαρούς εξωτερικούς κινδύνους. Η μετά το 1915 περίοδος της πολιτικής ιστορίας της Ελλάδας έμεινε γνωστή ως εποχή του «Εθνικού Διχασμού», για τον λόγο ότι η διαφωνία και η ρήξη στην κορυφή της εξουσίας δίχασαν το έθνος επί είκοσι και πλέον χρόνια και προκάλεσαν σοβαρές πολιτικές και συνταγματικές στρεβλώσεις.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Τα θέματα είναι διατυπωμένα με τέτοιο τρόπο, ώστε οι απαντήσεις να αντλούνται από συγκεκριμένα χωρία του σχολικού βιβλίου. Αφορούν θεματολογία που εμφανίζεται επανειλημμένα στις Εξετάσεις (επανάσταση 1821, μεταπολεμικός κόσμος, εθνικός διχασμός, βαλκανικοί πόλεμοι).

Στις ερωτήσεις της ομάδας Β δεν απαιτείται από τους υποψηφίους ιδιαίτερη συνδυαστική ικανότητα στην αξιοποίηση των ιστορικών τους γνώσεων με τα στοιχεία των παραθεμάτων.

Η ορθή και ολοκληρωμένη απάντησή τους κρίνεται εύκολη για έναν καλά προετοιμασμένο υποψήφιο.